

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาช่องทางการตลาด
และการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตภาชนะจากกาบหมาก
กรณีศึกษากลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพร่อน

Product Development, Marketing Channel Development
and Community Enterprise Management of Container from Betel Husk
Producer Group: A Case study of Chaw Phron's Lifestyle
Women Power Group

ธมยัณตี ประยูรพันธ์^{1*} นันทพร โกสิยาภรณ์² และ สมเกียรติ สุทธิยาพิวัฒน์³

Thammayantee Phayoonpun^{1} Nanthaporn Kosiyaporn²*

and Somkiat Suttiyapiwat³

¹สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จ.นราธิวาส 96000

¹Department of Management, Faculty of Management Science, Princess of Naradhiwas University, Narathiwat
96000 Thailand

²สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จ.นราธิวาส 96000

²Department of Accounting, Faculty of Management Science, Princess of Naradhiwas University, Narathiwat 96000
Thailand

³สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 96000

³Department of Electrical Power, Narathiwat Technical College, Princess of Naradhiwas University, Narathiwat
96000 Thailand

*Corresponding author: Email: thammayantee92860@gmail.com

(Received: February 2, 2021; Accepted: May 7, 2021)

Abstract: This purposes of this study were to (1) design and develop container product from natural material (2) develop marketing channel (3) study community enterprise management, and (4) study the factors that affect success and barriers to the community enterprise management. This study employed participatory action research and qualitative research methods. Sample size was 12 key purposive participants of relevant government officials and 50 participants of Chaw Phron's lifestyle women power group of community enterprise. The results revealed that the community enterprise logo was a rice ear symbol. There are 3 types of containers from betel husk which are square plate, circle plate and cup. Moreover, this study employed mix marketing channel strategies which consisted of online and offline strategies. Furthermore, there are four management approaches: planning, organizing, leading and controlling. Factors affecting the success of community business management were leadership and participatory management. In addition, threat factors were lack of technology production and production building did not have production standards, lack of support from government and relevant department, lack of raw materials and lack of community enterprise network.

Keywords: Product development, community enterprise management, container from Betel Husk

บทคัดย่อ: การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาชนะจากวัสดุธรรมชาติ (2) พัฒนาช่องทางการตลาด (3) ศึกษาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน (4) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และอุปสรรคในการดำเนินงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน แบบจำเพาะเจาะจง และสมาชิกกลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพรอน จำนวน 50 คน ผลการวิจัย พบว่า โลโก้ของวิสาหกิจชุมชนเป็นสัญลักษณ์รูปรวงข้าว ภาชนะจากกาบหมากมี 3 แบบ ได้แก่ จานสี่เหลี่ยม จานกลม และถ้วยกลม และใช้กลยุทธ์ช่องทางการตลาดแบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์ และออฟไลน์ โดยมีการบริหารจัดการ ด้านการวางแผน การจัดองค์การ การนำองค์การ และการควบคุม ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ ได้แก่ ภาวะผู้นำ และการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ ได้แก่ ขาดเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต อาคารโรงเรือนไม่ได้มาตรฐานการผลิต ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดแคลนวัตถุดิบกาบหมาก และขาดการสร้างเครือข่ายของวิสาหกิจชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ภาชนะจากกาบหมาก

คำนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาทุนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการความรู้ตามยุทธศาสตร์ชาติ สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ และสร้างความร่วมมือกันภายในชุมชนและการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน (Office of the National Economic and Social Development Council, 2017) ขณะที่วิสาหกิจชุมชนถือเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น (Visavateeranon *et al.*, 2020) และภาครัฐได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องในการกำหนดข้อบังคับ กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนที่สะท้อนถึงความต้องการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนเพื่อแก้ปัญหาความเป็นอยู่ของชุมชน/ท้องถิ่นที่เป็นฐานรากในการพัฒนาประเทศ และสร้างการยอมรับแก่วิสาหกิจชุมชนอย่างแท้จริง (Office of the National Economic and Social Development Council, 2019) ถึงแม้ว่าประเทศ

ไทยมีการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี แต่อย่างไรก็ตามวิสาหกิจชุมชนกำลังประสบปัญหาความล้มเหลว ขณะที่ ภาครัฐพยายามส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และมีความพร้อมในการแข่งขันทางการค้า อันเป็นเป้าหมายสูงสุดที่จะพัฒนาให้เกิดขึ้นกับวิสาหกิจชุมชน (Parinyasutinun, 2017)

จากการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูล ไตรมาส 1 ปี พ.ศ. 2564 พบว่า จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน มีจำนวน 93,503 แห่ง ได้รับการประเมินศักยภาพ 63,277 แห่ง ได้รับการประเมินในระดับดี เพียงร้อยละ 29.80 ระดับปานกลาง ร้อยละ 53.94 และระดับปรับปรุงร้อยละ 16.26 (Department of Agriculture Extension, 2021) และข้อมูลจากการศึกษาวิจัยปัญหาของวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จ คือ ด้านวัตถุดิบ การผลิต การตลาด แรงงาน การบริหารจัดการ เงินทุน และนโยบายจากภาครัฐ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วน จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจชุมชน (Jensantikul, 2019) ซึ่งวิสาหกิจชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ต้องพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาฝีมือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาด

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกใหม่หรือดึงดูดใจผู้ซื้อ
จึงจะทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จใน
การก่อให้เกิดรายได้ เกิดการจ้างงานในชุมชนและ
สามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาวะที่ประเทศมีการ
เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (Panasampon *et al.*,
2018)

ขณะที่ การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลังสตรีวิธีชาวพื่อนจากเดิม คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสายไยรัก บ้านโคกยาง หมู่ 5 ตำบลพวอน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ที่ผลิตของชำร่วย ซึ่งขณะนั้นได้กำลังเผชิญกับปัญหาทางด้านการตลาดที่มียอดขายน้อย และลดลงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดแคลนวัตถุดิบในการนำมาผลิตของชำร่วย และวัตถุดิบที่มีราคาแพง แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิถีชีวิต คนในชุมชนนิยมปลูกต้นหมากไว้สำหรับจำหน่ายและบริโภค จึงถือเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าที่ผลิตจากหมากที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน จึงถือเป็นจุดเปลี่ยนให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสายไยรักมาเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลังสตรีวิธีชาวพวอน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาชนะจากวัสดุธรรมชาติ เพื่อพัฒนาช่องทางการตลาด เพื่อศึกษาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และอุปสรรคในการดำเนินงาน มาช่วยแก้ไขปัญหาของกลุ่มที่กำลังประสบอยู่ ซึ่งผลจากการวิจัยนี้ จะเพิ่มเติมองค์ความรู้การพัฒนาการดำเนินงานและการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และเป็นการถอดบทเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาการดำเนินงาน และการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และมีประโยชน์โดยตรงทั้งในระดับบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการได้

นำไปใช้พัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนให้
ประสบความสำเร็จ และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
อย่างยั่งยืน

อุปกรณ์และวิธีการ

การศึกษารั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี
ส่วนร่วม (participatory action research: PAR)
เป็นการวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยแบบมีส่วนร่วม
(participatory research) กับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
(action research) รวมทั้งวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ
(qualitative research) เข้าด้วยกัน โดยผ่าน
วิธีดำเนินการวิจัยการพัฒนาการดำเนินงาน และการ
บริหารจัดการวิสาทกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตภาชนะจาก
กาบหมากกรณีศึกษากลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพร่อนเป็น
งานวิจัยจากโครงการวิจัยที่สรุปประมวผลเพื่อเสนอ
แนวทางการพัฒนา จากผลของงานวิจัย จำนวน 3
เรื่อง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผลที่ได้รับ
จากการวิจัย

งานวิจัยเรื่องที่ 1 การออกแบบ และพัฒนา
บรรจุภัณฑ์อาหารจากกาบหมากเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
ที่นำสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก
(Suttiyapiwat *et al.*, 2017)

งานวิจัยเรื่องที่ 2 การออกแบบ และพัฒนา
กระบวนการผลิตอาหารใส่อาหารจากวัสดุธรรมชาติ
สำหรับวิสาหกิจชุมชน กลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพ่อน
จังหวัดนราธิวาส (Suttiyapiwat *et al.*, 2019)

งานวิจัยเรื่องที่ 3 การบริหารจัดการวิสาหกิจ
ชุมชนกลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพร่อน จังหวัดนราธิวาส
(Phayoonpun and Kosiyaporn, 2020)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามวัฏธประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
จังหวัดนราธิวาส

กลุ่มที่ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลพ
ร้อน จังหวัดนราธิวาส

กลุ่มที่ 3 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลังสตรี
วิเชียรพร่อน จังหวัดนราธิวาส

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2 ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนและเพื่อพัฒนาการช่องทางการตลาดภาษาชนจากกาบหมาก ประกอบด้วย สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 คน โดยจะทำการเลือกสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 คน โดยจะทำการเลือกสุ่มแบบเจาะจง และวิสาหกิจชุมชน ๓ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 50 คน โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 3 และ 4 การบริหารจัดการกรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน ๓ โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และอุปสรรคในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ประธานวิสาหกิจชุมชน ๓ จำนวน 1 คน รองประธานวิสาหกิจชุมชน ๓ จำนวน 1 คน และกรรมการและเลขานุการ จำนวน 1 คน สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๓ จำนวน 2 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน ๓ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การจัดประชุมอภิปรายรายกลุ่ม (focus group discussion) โดยนักวิจัย สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน และผู้เกี่ยวข้องจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๓ เพื่อออกแบบโลโก้ และรูปแบบของภาษาชนจากกาบหมาก

2. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้กลยุทธ์ช่องทางการตลาดแบบผสมผสานช่องทางออฟไลน์ (offline) โดยการกำหนดร้านค้าเป้าหมายในการวางจำหน่ายภาษาชนจากกาบหมาก และช่องทางออนไลน์

(online) โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการตลาด

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้างใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ประธานกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ข้อมูลพื้นฐานความเป็นมาและสภาพปัญหาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการศึกษาเอกสารเพิ่มเติมจากหนังสือ เว็บไซต์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การสังเกต โดยใช้แบบสังเกตสภาพโดยทั่วไปและการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล
เก็บรวบรวมข้อมูลด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาช่องทางการตลาดภาษาชนจากกาบหมากจากผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 คน และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 คน และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๓ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 50 คน ในขณะที่ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และอุปสรรคในการดำเนินงานจากประธานวิสาหกิจชุมชน ๓ จำนวน 1 คน รองประธานวิสาหกิจชุมชน ๓ จำนวน 1 คน และกรรมการและเลขานุการ จำนวน 1 คน สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๓ จำนวน 2 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน ๓ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 67 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชน ศึกษาจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดประชุมกลุ่มย่อย และการ

สัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ตามประเด็นที่ค้นพบ และสังเกตโดยวิธีการเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สรุปผลการวิเคราะห์จำแนกเป็นหมวดหมู่เพื่อมุ่งตอบตามประเด็นคำถามนำมาสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญ และเขียนบรรยายสรุปเป็นความเรียง

2. การพัฒนาการดำเนินงานโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติ การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาษาจากวัสดุธรรมชาติ และการพัฒนากลยุทธ์ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผสมผสานโดยเพื่อส่งเสริมการตลาด ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำเสนอข้อมูลการดำเนินงาน

3. การตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้ตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) เพียงด้านเดียว ประกอบด้วย มีการตรวจสอบข้อมูลของบุคคล เวลา และสถานที่ที่แตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม คือ การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อยืนยันพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูล

4. ข้อมูลที่ได้จากการประชุมอภิปราย สรุปสะท้อนผลการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน และแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน วิเคราะห์เนื้อหา สรุปวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญและบรรยายสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาษาจากวัสดุธรรมชาติของวิสาหกิจชุมชน

บรรจุภัณฑ์ภาษาจากกาบหมามี 3 ประเภท ได้แก่ จานสี่เหลี่ยม ปากจานกว้าง 7 นิ้ว ก้นจานกว้าง 5 นิ้ว และลึก 1.5 นิ้ว จานกลม ปากขนาด 7 นิ้ว และลึก 1 นิ้ว และถ้วย ความกว้างปากถ้วย มีขนาด 7 นิ้ว ก้นถ้วย กว้าง 3 นิ้ว และลึก 2 นิ้ว และทำโลโก้ชาวพอรอนด้วย hot stamp โดยใช้รูปรวงข้าว ซึ่งแสดงถึงอัตลักษณ์ของจากสมาชิกกลุ่ม

วิสาหกิจชุมชนพลังสตรีวิถีชาวพอรอนเป็นเกษตรกรทำนา Figure 1,2,3

Figure 1. Square plate

Figure 2. Circle plat

Figure 3. Cup

ผลการศึกษาพัฒนาช่องทางการตลาด

กลยุทธ์การตลาดสำหรับช่องทางการจัดจำหน่ายภาษาใส่อาหารจากวัสดุธรรมชาติ การศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอกลยุทธ์การตลาดด้วยการใช้ช่องทางการตลาดแบบผสมผสานช่องทางออฟไลน์ (Offline) และ ออนไลน์ (Online) ที่เรียกว่า Omi Channel ดังต่อไปนี้

การตลาดแบบออฟไลน์ (Offline) โดยนำภาษาจากกาบหมามาผ่านช่องทางร้านค้าในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย บริษัทประชารัฐรักสามัคคีนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ศูนย์

แสดงและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพ จังหวัด นราธิวาส และร้านค้าขายอุปกรณ์บรรจุภัณฑ์ ได้แก่ ร้านนานา Figure 4 และงานจัดนิทรรศการ

สินค้า เช่น งานกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและ กระตุ้นเศรษฐกิจ ณ ท่าพระยาสาย จังหวัดนราธิวาส Figure 5

Figure 4. Place for sale at the show and sell products of art and craft center, Narathiwat Province

Figure 5. Place to distribute events to promote tourism and stimulate economy at Thaprayasai, Narathiwat Province

การตลาดแบบออนไลน์ (online) คือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพร่อน ได้นำเสนอช่องทางออนไลน์ โดยการนำภาพจากวัสดุธรรมชาติผ่านช่องเฟสบุ๊ค Chawpron Takbai Figure 6

Figure 6. Facebook of Chawpron Takbai

ผลการศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิต
ภาษาชนจากวิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลัง
สตรีวิถีชาวพอร่อน

ผู้วิจัยนำทฤษฎีการจัดการของ Allen
(1958) ซึ่งเป็นทฤษฎีการจัดการที่ ประกอบด้วย การ
วางแผน การจัดองค์กร การนำองค์กร และการ
ควบคุม (Planning, Organizing, Leading and
Controlling: POLC) พบว่า วิสาหกิจชุมชน ฯ มี
การวางแผน การจัดองค์กร การขึ้นนำ และการควบคุม
(planning, organizing, leading and controlling:
POLC) รายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน (planning)

การวางแผนเป็นขั้นตอนแรกของ
กระบวนการทางบริหารที่สำคัญต่อการบรรลุ
เป้าหมาย และความสำเร็จขององค์กร การวางแผน
ของวิสาหกิจชุมชน ฯ มี “การวางแผนการผลิต”
และ “การวางแผนการตลาด” ดังนี้

1) การวางแผนการผลิต คือ กาบหมากที่
เหมาะสมเพื่อใช้เป็นวัสดุคืบในการผลิตภาษาชนจาก
กาบหมากจะต้องมีลักษณะขาว สะอาดและเป็นจุด
ต่างดำน้อย ดังนั้นสมาชิกกลุ่ม ฯ จะวางแผนการผลิต
ตั้งแต่การวางแผนการผลิตใหม่ประจำปี โดยประชุม
พูดคุยกันอย่างรอบคอบ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1.1) ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกกาบหมาก

1.2) ขั้นตอนที่ 2 การจัดสรรสมาชิกเพื่อ
ผลิตภาษาชนจากกาบหมาก

1.3) ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนการผลิต

2) การวางแผนการตลาด คือ จะมีการ
วางแผนการตลาดตั้งแต่มีการวางแผนใหญ่ประจำปี
ประชุมพูดคุยกันอย่างรอบคอบ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน
ได้แก่

2.1) ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการ
ของตลาด

2.2) ขั้นตอนที่ 2 การกำหนด
กลุ่มเป้าหมายในการขายภาษาชนจากกาบหมาก

2.3) ขั้นตอนที่ 3 การตั้งราคาขายปลีก
และส่ง

2.4) ขั้นตอนที่ 4 การสร้างแบรนด์
ภาษาชนจากกาบหมาก

2.5) ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูลและ
ประเมินผลการขายภาษาชนจากกาบหมาก

2. การจัดองค์กร (organizing)

การจัดองค์กรเป็นขั้นตอนหนึ่งในการ
กำหนดโครงสร้างระบบงาน คุณสมบัติของคน และ
จำนวนคนในองค์กร ให้สามารถดำเนินงานได้สำเร็จ
ตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล ซึ่งกลุ่ม ฯ มีวิธีออกแบบโครงสร้างการ
ทำงาน 4 ขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวาระการ
ประชุม คือ การแจ้งให้สมาชิกของกลุ่ม ฯ ทราบถึง
วาระเรื่องการออกแบบโครงสร้างของกลุ่ม ฯ โดยแจ้ง
สมาชิกกลุ่มทั้งหมดให้เข้ามามีส่วนร่วมประชุมในการ
กำหนดโครงสร้าง โดยพิจารณาว่าจะมีใครทำหน้าที่
ฝ่ายใดบ้าง และควรเพิ่มเติมฝ่ายใดบ้างเพื่อทำหน้าที่
ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดฝ่ายงาน คือ
การพิจารณากำหนดฝ่ายงานออกเป็นกี่ฝ่ายซึ่งการ
จัดแบ่งงานของกลุ่ม ฯ ให้อยู่ในรูปของกลุ่มงานต่าง ๆ
ที่ผ่านมาแต่ละกลุ่มงานจะใช้กำลังคนหนึ่งคนในการ
รับผิดชอบเป็นหัวหน้าของฝ่ายนั้น ๆ ซึ่งการ
ดำเนินงานจะเป็นสิ่งที่กลุ่ม ฯ เป็นผู้ขับเคลื่อนด้วย
ตนเอง

3) ขั้นตอนที่ 3 การคัดเลือกสมาชิก โดยใช้
การลงคะแนนเสียงจากสมาชิกในกลุ่มที่เห็นพ้องเพื่อ
คัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถดำเนินงานในฝ่ายนั้น
ได้ดี ไม่มีประวัติการท่ผิด สามารถประสานงานกับ
สมาชิกในกลุ่ม ฯ ได้ เมื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้
เข้าทำงานในฝ่ายต่าง ๆ ของกลุ่ม ฯ ประจำปีนั้น ๆ
จะมีการลงบันทึกวัน เวลา ในการปฏิบัติหน้าที่ของ
สมาชิก เพื่อความโปร่งใสและมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพ
ในการทำงานของกลุ่ม ฯ นั้นเอง

4) ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดบทบาทหน้าที่
ความรับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่ของฝ่าย ต่าง
ๆ โดยในที่ประชุมของกลุ่ม ฯ จะมีการระบุถึงบทบาท

หน้าที่ของแต่ละฝ่าย นอกจากนี้ยังมีการหมุนเวียน
เปลี่ยนงาน (job rotation) เพื่อเรียนรู้งานในฝ่าย

เพื่อให้ทุกคนสามารถทำงานได้ทุกหน้าที่ Figure 7

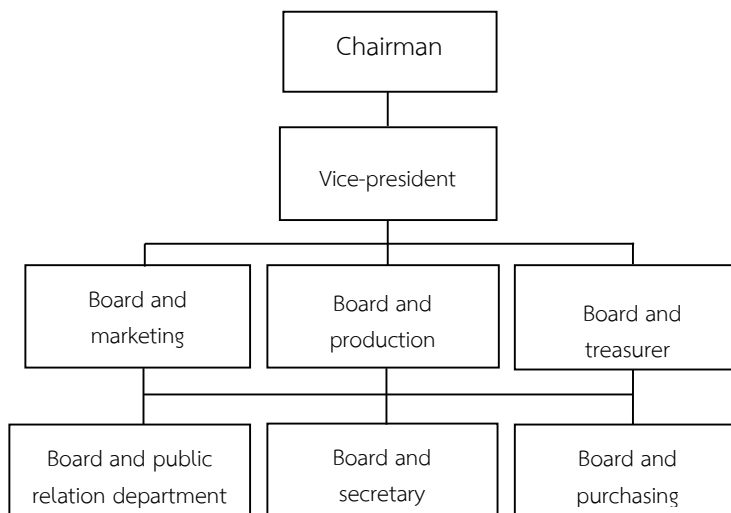

Figure 7. Community enterprise committee structure of Chaw Phron's lifestyle women power group

Source: Photo from community enterprise committee structure improvement of Chaw Pron's lifestyle women power group, 2020

3. การนำองค์กร (leading)

การนำองค์กรเป็นกระบวนการแจ้งบุคคลในองค์กรถึงสิ่งที่ต้องกระทำเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำเสนอ ดังนี้

1) การชี้แนะแก่สมาชิก การชักจูงให้สมาชิกผลิตภาพจะจากภาพมากด้วยคุณภาพ ในขณะเดียวกัน ผู้นำยังให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพิ่มเติมในการอบรมต่าง ๆ ที่จัดโดยหน่วยงานราชการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแสวงหาแนวทางที่จะทำให้กลุ่ม ๆ สามารถผลิตภาพจะจากภาพมากได้คุณภาพตามที่กำหนดของกลุ่ม

2) การกระจายอำนาจการตัดสินใจ ผู้นำจะมีความพยายามผลักดันให้สมาชิกทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการสื่อสารทั้งทางตรงในเวทีการ

ประชุมของกลุ่ม ๆ และการสื่อสารทางอ้อม ผ่านการสื่อสารส่วนบุคคล ในการวางแผนตามวาระ และการประชุมในประเด็นต่างๆ

3) การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้นำมีความต้องการให้องค์กรเป็นองค์กรที่มีความสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะให้แก่สมาชิกในกลุ่ม ๆ องค์ความรู้ที่ประธานกลุ่ม หรือสมาชิกที่ได้รับการฝึกอบรม หรือการรับรู้ที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานจะมีการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกด้วยกัน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตภาพจะจากภาพมากของกลุ่มได้

4) การสร้างเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ๆ เป็นกลุ่มผู้ผลิตภาพจะจากภาพมากเพียงแห่งเดียวในจังหวัดนราธิวาส แต่ผู้นำกลุ่มมีการใช้กลไกความร่วมมือแบบเครือข่ายกับวิสาหกิจกลุ่มวิสาหกิจ

ชุมชนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ผลิตประเภทเดียวกัน ทั้งใน จังหวัดนราธิวาส และต่างจังหวัด เพื่อการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านต่าง ๆ รวมไปถึงภารกิจด้าน การประสานงานกับหน่วยงานราชการ แสดงให้เห็น ว่าวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ๆ มีความสามารถในการ จัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถ พึ่งตนเองได้ มีความเป็นไปได้ของการสร้างเครือข่าย ที่เกิดขึ้น

4. การควบคุม (controlling)

การควบคุมงานเป็นการตรวจสอบการ ปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนและเป้าหมายหรือ ข้อตกลงตามที่กำหนดไว้ หากพบจุดบกพร่องและ จุดอ่อนของผลการปฏิบัติงานแล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามแผน และมาตรฐานที่กำหนดไว้ การควบคุมของวิสาหกิจ ชุมชน ๆ แบ่งออก 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 1 ควบคุมคุณภาพภาพรวม โดยมีการกำหนดคุณสมบัติที่สามารถนำมาเป็น วัตถุดิบในการผลิตภาชนะจากกาบหมากได้

2) ขั้นตอนที่ 2 ควบคุมคุณภาพของภาชนะ จากกาบหมาก โดยมีการกำหนดคุณสมบัติ และ ตรวจสอบคุณภาพของภาชนะจากกาบหมากต้อง เป็นไปตามที่กำหนดก่อนจะส่งมอบให้แก่ลูกค้า

3) ขั้นตอนที่ 3 ควบคุมการดำเนินงานโดย มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลง ซึ่งสมาชิกกลุ่ม ๆ ต้องปฏิบัติตาม ประกอบด้วย คุณสมบัติของสมาชิก การสิ้นสมาชิกภาพของสมาชิก และการปฏิบัติงาน ของสมาชิก

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ ดำเนินงาน ปัจจัยที่สนับสนุนและเอื้อให้การ บริหารจัดการของกลุ่ม ๆ เกิดผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จ ประกอบไปด้วยปัจจัย ต่าง ๆ ดังนี้

1) ภาวะผู้นำของกลุ่ม ประธานกลุ่ม มี ความเป็นผู้นำในการเข้าใจสภาพปัญหา และ

ข้อจำกัดของสมาชิกในการผลิตภาชนะจากกาบ หมาก อีกทั้งมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการ ฝึกอบรมให้แก่สมาชิก ถือเป็นการบริหารจัดการองค์ ความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มส่งผลให้การผลิตภาชนะจาก กาบหมากได้อย่างมีมาตรฐานฐาน ส่งผลให้ได้รับ มาตรฐาน OTOP 3 ดาว และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ชุมชน (มผช.) นอกจากนี้ ผู้นำยังมีการทำงานแบบ เอาจริงเอาจัง และจัดการปัญหาต่าง ๆ ให้การ ดำเนินงานสามารถบรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ รวมทั้งผู้นำยังพัฒนาบทบาทการ ดำเนินงานตนเองเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้ที่ สนใจผลิตภาชนะจากกาบหมากแก่ผู้ที่สนใจรวมทั้ง กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มวิสาหกิจที่สนใจอีกด้วย

2) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สมาชิกมี ส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตาม วัตถุประสงค์ และความสำเร็จของกลุ่ม โดย นับตั้งแต่เริ่มมีการจัดตั้งกลุ่ม ทั้งผู้นำ และสมาชิกต่าง ก็มีการใช้หลักการบริหารจัดการงานแบบมีส่วนร่วม ของสมาชิกทุกคนในการจัดการกับประเด็นปัญหา ใหม่ ๆ อยู่เสมอและเมื่อทุกคนรับรู้ใน ประเด็นการ ทำงานทุกอย่าง ก็ส่งผลให้สมาชิกในกลุ่มไม่เกิดความ ขัดแย้งระหว่างกันและเกิดประสิทธิภาพในการ จัดการ

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความล้มเหลวในการบริหาร จัดการของกลุ่ม ๆ ซึ่งผู้วิจัย ค้นพบว่าปัจจัยซึ่งเป็น ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ในการดำเนินการงาน การ บริหารจัดการของกลุ่ม ๆ ได้แก่

1) การขาดเทคโนโลยีที่ใช้ในการ ผลิต และโรงเรือนไม่ได้มาตรฐานการผลิต ส่งผลให้ ผลิตภัณธ์ภาชนะจากกาบหมากมีรูปแบบที่ไม่ หลากหลายตามความต้องการของลูกค้า และ ไม่ สามารถที่จะผลิตภัณธ์ภาชนะจากกาบหมากให้มี มาตรฐานที่สูงขึ้นได้เนื่องจากมีข้อจำกัดของโรงเรือน ที่ไม่ได้มาตรฐานการผลิต

2) ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการกระจาย

งบประมาณจากรัฐบาลเพื่อนำมาใช้ในการช่วยเหลือกลุ่มไม่เพียงพอต่อการจัดทำโครงการระยะยาวของกลุ่ม ซึ่งปัญหานี้มีผลทำให้กลุ่ม ๆ ต้องมีการวางแผนเพื่อกำหนดโครงการระยะยาวกันอย่างรอบคอบและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3) ขาดแคลนวัตถุดิบจากปทุมธานี ในการผลิตภาชนะจากกาบหมากในช่วงหน้าฝน เนื่องจากกาบหมากเป็นในช่วงหน้าฝนจะมีลักษณะเป็นรอยต่างดำ ซึ่งมีลักษณะไม่เหมาะในการนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตภาชนะจากกาบหมาก

4) ขาดการสร้างเครือข่าย ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ๆ โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ได้แก่ เครือข่ายการตลาด เครือข่ายการเรียนรู้ และเครือข่ายองค์กรภาครัฐ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนากลุ่มให้เจริญก้าวหน้า

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่ากลุ่ม ๆ ได้ออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากกาบหมากจำนวน 3 ประเภท ได้แก่ จานสี่เหลี่ยม จานกลม และถ้วย และการทำโลโก้ขาวพร้อมที่กันด้านในของภาชนะจากกาบหมาก ด้วย hot stamp สอดคล้องกับการศึกษาการออกแบบการขึ้นรูปภาชนะจากเยื่อกระดาษของ อ้อย ของ Juntralux and Watanasriyakul (2012) พบว่า เยื่อกระดาษอ้อยสามารถขึ้นรูปภาชนะได้ 2 ประเภท ได้แก่ จานขนาด 6 นิ้ว และ ชาม ขนาด 4 นิ้ว

นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ๆ มีการพัฒนาช่องทางการตลาดโดยใช้กลยุทธ์ช่องทางการตลาดแบบผสมผสานทั้งช่องทางการตลาดแบบออฟไลน์ (Offline) และออนไลน์ (Online) ที่เรียกว่า Omni channel marketing สอดคล้องกับการศึกษาของ Pansuwa et al. (2020) กล่าวว่า ผู้ประกอบการสับประสมผลไม้จังหวัดเชียงรายใช้ช่อง

ทางการจัดจำหน่ายสับประสมผลไม้ผ่านเฟซบุ๊ก ทำให้มียอดขายเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 35 ขณะที่ Pansuwan (2020) พบว่า การเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชนภาคการผลิตของจังหวัดสุรินทร์จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ช่องทางการตลาดแบบผสมผสาน (Omni channel marketing) ด้วยการผสมผสานของช่องทางออฟไลน์ (Offline) และออนไลน์ (Online)

ขณะที่การบริหารจัดการของกลุ่ม ๆ ภายใต้ทฤษฎีการจัดการของ Allen (1958) ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำองค์กร และการควบคุม สอดคล้องกับการศึกษาของ Jongwutiwes et al. (2010) กล่าวว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการอยู่ลำดับแรกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ขณะที่ Panasampon et al. (2018) กล่าวว่า การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนต้องมีการวางแผน (Planning) ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการผลิต และการตลาดซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ สอดคล้องกับ Jaiseri (2009) พบว่า การวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อยู่เสมอถือเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ การจัดองค์การ ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ๆ สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ Kantum and Upasod (2019) กล่าวว่า กลุ่มอาชีพชุมชนเทศบาลตำบลทากาศเหนือ จังหวัดลำพูน มีการแบ่งหน้าที่อย่างเป็นทางการโดยจัดตั้งเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และแต่งตั้งคณะกรรมการได้คัดเลือกมาจากคณะกรรมการของแต่ละหมู่ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการงาน

ขณะที่ในด้านการนำองค์กรของกลุ่ม ๆ มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้แก่สมาชิก สอดคล้องกับ Kantum and Upasod (2019) พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มจะมีการประชุมทุกเดือนโดยมีการลงคะแนนเสียงจากสมาชิกในกลุ่มจากเสียงข้างมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Changprachak (2016) กล่าวถึงศักยภาพและบทบาทของกลุ่มแกนนำ และความสามารถในการ

จัดการความรู้ที่นำพาให้กลุ่มดำเนินงานและการบริหารจัดการต่อไปได้ และประเด็นสุดท้าย การควบคุม ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มฯ มีการควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบ สินค้า รวมทั้งมีกฎระเบียบข้อบังคับ ข้อตกลงร่วมกันของสมาชิก สอดคล้องกับ Wongkalasin *et al.* (2020) พบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนต้นแบบในจังหวัดนครราชสีมา มีการควบคุมโดยคณะกรรมการร่วมกันตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อนำสู่เป้าหมายขององค์กร

ขณะที่ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมได้ส่งผลต่อความสำเร็จ การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มฯ มีสอดคล้องกับ Wongkalasin *et al.* (2020) พบว่า ผู้นำกลุ่ม และการบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อความสำเร็จ ประสบความสำเร็จการจัดการธุรกิจชุมชนต้นแบบ ในจังหวัดนครราชสีมา

แต่อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฯ ยังเผชิญกับการขาดแคลนเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต โรงเรือนไม่ได้มาตรฐานการผลิต ขาดแคลนการสนับสนุนจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดแคลนวัตถุดิบจากภายนอก และขาดการสร้างเครือข่ายของวิสาหกิจชุมชนซึ่งถือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อดำเนินงาน สอดคล้องกับ Chiarakul (2014) พบว่า การสร้างเครือข่ายธุรกิจ เทคโนโลยีและการสนับสนุนจากภาครัฐกำลังเป็นปัญหาของกลุ่มผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ขณะที่ Suh and Kim (2014) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ SMEs ในประเทศเกาหลีใต้พบว่าธุรกิจ SMEs จะก้าวขึ้นเป็นธุรกิจผู้นำในธุรกิจระหว่างประเทศนั้น ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญที่สุดกับนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี และสอดคล้องกับ Phongphaw and Pakasat (2016) ที่พบว่า ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการ OTOP ที่เป็น SMEs ในประเทศไทย อีกทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังสอดคล้องกับนโยบายของ

ประเทศที่จะพัฒนาให้ประเทศเป็น “ประเทศไทย 4.0”

สรุป

จากการศึกษาครั้งนี้วิสาหกิจชุมชน ๓ ผลิตภัณฑ์จากกาบหมาก 3 ประเภท ได้แก่ จานสี่เหลี่ยม จาน และถ้วย และมีโลโก้เป็นสัญลักษณ์รูปรวงข้าว ใช้กลยุทธ์ช่องทางการตลาดแบบผสมผสานทั้งแบบออฟไลน์ (Offline) และ แบบออนไลน์ (Online) ที่เรียกว่า Omi Channel และการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ๓ ได้ใช้หลักการบริหารตามทฤษฎีการจัดการของ Allen (1958) ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำองค์กร และการควบคุม ขณะที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สำหรับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ การขาดเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต อาคารโรงเรือนไม่ได้มาตรฐานการผลิต ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดแคลนวัตถุดิบจากภายนอก และขาดการสร้างเครือข่ายของวิสาหกิจชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- Allen, L.A. 1958. Management and organization. McGraw-Hill, New York. 331 p.
- Changprachak, S. 2016. The management of community enterprise: A case study of Pa Pu chili sauce, Bangphra sub-district, Si Racha district, Chon Buri province. Academic Journal of Humanities and Social Sciences Burapa university 24(45): 43-69. (in Thai)
- Chiarakul, T. 2014. The problems and the adaptation of OTOP to AEC. Executive Journal 34(1): 177-191. (in Thai)

- Department of Agriculture Extension. 2021. Community enterprise performance assessment report at the end of the first quarter of fiscal year 2021 (31 December 2020). (Online). Available: http://www.sceb.doe.go.th/Documents/SSV/Evaluation%20CE/EvaluationCE_2564_1.pdf (January 1, 2021). (in Thai)
- Jaiseri, P. 2009. Effects of christian leadership characteristics and management approaches on christian business success in Thailand. *ABAC Journal* 29(2): 64-80. (in Thai)
- Jensantikul, N. 2019. The development of community enterprise in lower central provinces region 1 to enhance its competitiveness in the ASEAN community. *Political Science and Public Administration Journal* 10(1): 95-120. (in Thai)
- Jongwutiwes, N., R. Singhalert and S. Passago. 2010. Factors affecting the success of community business management in Mueang district, Roi-et province. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal* 4(2): 103-111. (in Thai)
- Juntralux, N. and S. Watanasriyakul. 2012. Design and construction of ware forming machine from nature pulp. *Proceedings of the 13th – 19th. Industrial Engineering Network 2012, Phetchaburi Province: 1770 -1775.* (in Thai)
- Kantum, L. and A. Upasod. 2019. The management of an occupation community group in Tambol Tha Kat Neua Municipality, Amphoe Mae Tha, Lamphun province. *Nakhon Lampang Buddhist College's Journal* 8(2): 60-74. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Council. 2019. Community enterprise promotion Act (No. 2). 2019. (Online). Available: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/050/T_0032.PDF (January 2, 2021). (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Council. 2017. 12th National economic and social development plan 2017 - 2021. (Online). Available: http://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422 (June 6, 2020). (in Thai)
- Panasampon, S., B. Piriyaaisanti, P. Jirakraisiri and V. Katekao. 2018. The development community enterprise management to success of the business community on processed food products in the western region of Thailand. *Ph.D. in Social Sciences Journal* 8(1): 77-87. (in Thai)
- Pansuwan, P., Promsen, W and Yajaimun, C. 2020. Distribution Channels of “Phulae” Pineapple on Facebook in Chiang Rai. *Journal of Community Development and Life Quality* 37(2): 121-130. (in Thai)
- Parinyasutinun, U. 2017. Community enterprise: The paradox of the

- competition of business. Silpakorn University Journal 37(2): 131-150. (in Thai)
- Phayoonpun, T. and N. Kosiyaporn. 2020. Community enterprise management of Chawphron's lifestyle women power group. Full Research Report of Faculty of Management Sciences, Princess of Naradhiwas University, Narathiwat. (in Thai)
- Phongphaw, S. and N. Pakasat. 2016. The model of competitiveness OTOP SMEs entrepreneurs in Thailand. Veridian E-Journal, Silpakorn University 9(3): 1659-1675. (in Thai)
- Suh, Y. and M.-S. Kim. 2014. Internationally leading SMEs vs. internationalized SMEs: Evidence of success factors from South Korea. International Business Review 23(1): 115-129.
- Suttiyapiwat, S., T. Phayoonpun and M. Krahamwong. 2017. Design and development of food packaging form betel husk to add value for strong community and economic foundation. (Online). Available: https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG60T0105 (June 6, 2020). (in Thai)
- Suttiyapiwat, S., T. Phayoonpun, M. Kosiyaphon and W. Watcharaporn. 2019. Design and development of food container from natural materials for Chaw Pron's lifestyle women power group, Narathiwat province. Full Research Report. Thailand Science Research and Innovation (TSRI), Bangkok. (in Thai)
- Suwanaputit,U. 2020. The marketings strategy development: An application of technology, creative thinking, and innovation for Thailand 4.0 for community enterprise in Surin province. NRRU Community Research Journal 15(1): 94-108. (in Thai)
- Visavateeranon, A., P. Pootong and M. Mahing. 2020. Guidelines to promote the potentials of community enterprise in Sakaeo province via process of community participation: Case study of wickerwork and woven fabric community enterprise. Srinakharinwirot Research and Development Journal (Humanities and Social Sciences) 12(23): 125-136. (in Thai)
- Wongkalasin, S., L. Wongthong and K. Krivart. 2020. Mangement of community business model in Nakhon Ratchasima province. NRRU Community Research Journal 14(2): 255-265. (in Thai)